

spreek!

Over geloof, kerk en samenleving

**WELKOM BISSCHOP
RON VAN DEN HOUT**

Gun uzelf Katholiek Nieuwsblad:

30 weken
KN voor
€ 45,-

slechts
€ 1,50
per week

Bent u al abonnee?

Tip: verras iemand en geef een abonnement cadeau:

Bel: 073-7502315 en wij maken het graag voor u in orde.

Katholiek Nieuwsblad heeft u heel veel te bieden:
Elke week boeiende artikelen over geloof en samenleving, spraakmakende columns, inspirerende interviews en kleurrijke reportages.

Bel 073 – 7502315 of ga naar
www.katholieknieuwsblad.nl/30weken
Het abonnement stopt automatisch.

**DENK JE
EROVER
PRIESTER TE
WORDEN?**

Kijk eens op www.tiltenberg.org
of kom langs op De Tiltenberg!

Grootseminarie St. Willibrord
Zilkerduinweg 375
2114 AM Vogelenzang
tel. 0252 345 345
www.tiltenberg.org

Wilt u de priesteropleiding steunen?
Uw gift is zeer welkom op rek.nr.
NL64 INGB 000 000 5464
t.n.v. Het Grootseminarie

schaapsound

Schaapsound is de leverancier van
kerkgeluidsinstallaties, projectie- en
videoapparatuur en moderne oplossingen
voor kerktelefoon en kerkTV.

H. Nicolaaskerk in Baarn

Ridderkerk: Kuertenmakerstraat 1B, 2984 CS, Tel. 0180 41 46 00 Zwolle: Binkleystraat 2a, 8013 RV, Tel. 038 785 19 77
www.schaapsound.nl/info@schaapsound.nl

Welkom bisschop Ron van den Hout

Hoofdredacteur

Sipke Draisma

Op de vroege zaterdagochtend van 1 april reed de nieuwe bisschop-elect van het bisdom Groningen-Leeuwarden met zijn auto het parkeerterrein op dat achter het bisdomhuis is gelegen. Daar maakte hij voor het eerst kennis met de bisdomstaf en de andere leden van de curie (medewerkers) van het bisdom. Even later zou de kennismaking en presentatie met de pers volgen en een eerste serie interviews voor de krant, radio en televisie. Die eerste kennismaking met het bisdom was, zoals de bisschop later zelf zei, hartverwarmend.

Tijdens die presentatie viel op dat mgr. Van den Hout benadrukte dat het kerkelijk leven zich niet op het bisdom maar in de parochies afspeelt: 'De parochianen zullen hun doopsel zelf moeten waarmaken. De opleiding van priesters, het lesgeven, het functioneren van een bisdomcurie moet dit parochiewerk mogelijk maken en ondersteunen. Het is allemaal dienstwerk.'

Tijdens de wijdingsplechtigheid op 3 juni benadrukte onze nieuwe bisschop dat we in deze tijd van krimp geduld met elkaar moeten hebben: 'Laten we proberen te doen wat de Kerk van ons vraagt en wat de mensen redelijkerwijs van ons mogen verwachten.'

In deze speciale editie van het bisdomblad Spreek! veel foto's van de indrukwekkende wijdingsplechtigheid op 3 juni. Er is veel reden om daar in dankbaarheid op terug te kijken. En laten we evenzeer de toekomst van de Kerk van het Noorden met vertrouwen tegemoetzien onder het herderschap van onze nieuwe bisschop.

Inhoud

4

10

16

4 Een genadevolle dag

10 Wijdingsritueel

16 Samen bouwen aan kerk van het noorden

6 Presentatie aan de pers

12 Inbezitname van de zetel

19 Receptie in de Martinikerk

7 Intochtsprocessie wijdingsmis

14 Offerande

20 Het bisschopswapen

8 De Geest helpt u een goede stuurman te zijn

15 Eucharistie

21 Naar Ameland met medewerkers bisdom

EEN GENADE- VOLLE DAG

spreek!

De laatste nacht voor de wijding had ik slecht geslapen. Dat was me in de weken daaraan voorafgaande eigenlijk niet gebeurd. Ik ben toen opgestaan, heb het ochtendgebed gebeden en gemediteerd. De kapel in huis biedt een goede en stille gelegenheid. Te voet op weg naar de Sint-Jozefkathedraal was ik heel ontspannen, en dat bleef ik bij de ontmoetingen op de pastorie van de kathedraal, ook toen we ons in processie opstelden.

Gaandeweg de plechtigheid werd ik serieuzer, ik bedoel dan met name bij de verklarende riten na het wijdingsgebed: het ontvangen van de zalving, het evangelieboek, de ring, de mijter en als laatste de staf. Ze maken de wijding blijvend zichtbaar.

Van de ene kant had ik het gevoel dat het om mij ging, het is een beetje gezocht om dat te ontkennen. Je staat in het middelpunt van de aandacht en van de liturgie. Maar toch had ik ook het gevoel: het gaat niet om mij, het gaat om God. Dat blijkt uit de riten van de plechtigheid. Die zouden bij een ander precies zo zijn voltrokken.

Liturgie is weliswaar persoonlijk maar nooit individueel of privé. Als persoon ontvang je een sacrament, maar dat gebeurt niet anders dan bij een ander. De riten van de liturgie worden niet door de ontvanger uitgezocht. Hij mag erin delen en het ondergaan.

Ieder van de aanwezigen kan ook zijn of haar eigen geloof beleven. Te midden van de verzamelde gemeenschap sta je als gelovige in persoonlijk contact met God. Ieder kan op eigen wijze meedoen in het geheel. Dat geeft een groot gevoel van saamhorigheid. In de liturgie die wordt gevierd, word je gedragen.

Dat het niet om mij gaat, blijkt ook uit de ontmoetingen die mensen met elkaar hebben. Men komt niet alleen voor de wijdeling, maar ook voor elkaar. Recepties zijn in die zin ook goede mogelijkheden om veel mensen te treffen en kort te spreken. Je komt niet alleen om de feesteling geluk te wensen, je treft ook altijd anderen.

Ik mag terugzien op een genadevolle dag. En ik mag met u content zijn dat de ontvangst vanaf het begin hartelijk was. Graag wil ik iedereen bedanken die zich heeft ingezet. Ook spreek ik mijn dank uit voor de staf die in de periode van de sedis vacatio het bisdom heeft bestuurd in afwachting van de komst van een nieuwe bisschop die er uiteindelijk ook kwam.

+ Ron van den Hout
bisschop van Groningen - Leeuwarden

1 APRIL: PRESENTATIE AAN DE PERS

3 JUNI: INTOCHT- PROCESSIE WIJDINGSMIS

DE GEEST HELPT U EEN GOEDE STUURMAN TE ZIJN

Zoals het anker op een schip onmisbaar is, zo is ook de hoop als anker voor de ziel onmisbaar op het schip van Petrus, de Kerk. Op dit schip vervullen Petrus en na hem zijn opvolgers, de Pausen, als stadhouder namens Christus op aarde en als zichtbaar hoofd van de Kerk de rol van kapitein. Naast de kapiteins zijn er ook stuurlieden. Dit zijn nu de opvolgers van de apostelen, de bisschoppen. Door de bisschopswijding en de benoeming die u van de huidige kapitein van Petrus' schip, Paus Franciscus, heeft ontvangen wordt u vandaag de stuurman van het bisdom Groningen-Leeuwarden. Uiteindelijk is het de Heilige Geest waardoor Christus Zijn Kerk leidt, die u heeft aangesteld om Gods Kerk in het bisdom Groningen-Leeuwarden te hoeden, zoals de apostel Paulus zegt in de 1ste lezing.

U wordt stuurman van dit bisdom onder voor de Kerk - menselijkerwijs gesproken - ongunstige omstandigheden. Maar in de Kerk is het nooit echt windstil. Hierover zei Paus Benedictus XVI in 2006: "Voor de Kerk is het altijd Goede Vrijdag en Pasen tezamen ... Altijd opnieuw wordt het kleine schip van de Kerk heer en weer geschud door de wind van de ideologieën, die met hun water erin binnendringen en die haar tot zinken schijnen te veroordelen. Echter, juist in de lijdende Kerk is er de zegevierende Christus ... Ook nu beveelt Hij de wateren en toont Hij Zich de Heer van de elementen. Hij blijft op Zijn schip, het scheepje van de Kerk."

In een Kerk waar het altijd Goede Vrijdag en Pasen tegelijk is, wordt u vandaag stuurman van het bisdom Groningen-Leeuwarden. Uw bisdom mag dan - evenals het hele schip van de Wereldkerk - in zwaar weer verkeren, u ontvangt door de bisschopswijding de gaven van de Heilige Geest die u nodig hebt om een goede stuurman van uw bisdom te zijn.

Als de stuurman van een schip de macht over het roer kwijtraakt, probeert hij het door het anker te laten uitwerpen weer een vaste positie te geven en zo de macht over het roer te herwinnen. Wat u zichzelf in uw wapenspreuk voorhoudt als leidraad voor uzelf, wilt u ook doorgeven als boodschap aan de mensen in uw bisdom: als stuurman beveelt u hen de goddelijke deugd van de hoop aan die de Heilige Geest geeft, als het anker van hun ziel voor hun persoonlijk leven.

Op een bijzondere manier zult u uw stuurmanschap uitoefenen doordat u als vrucht van de bisschopswijding drager wordt van de volheid van het wijdingssacrament. Dit betekent dat u alle zeven de sacramenten zult kunnen toedienen, inclusief dat van de wijding. U kunt andere mannen tot diaken, priester of bisschop wijden. Als u mannen tot priester wijdt, worden zij uw naaste medewerkers bij het verkondigen van het Evangelie, in hun werkzaamheden als herder van de gelovigen en in de viering van de Goddelijke eredienst, vooral de Eucharistie. Door het zorgvuldig laten toetsen van deze medewerkers niet

alleen wat betreft hun geschiktheid, maar ook wat betreft hun roeping, hun geloof en hun persoonlijke relatie met Christus volgens de criteria die de Kerk daarvoor stelt, oefent u een belangrijk aspect van uw stuurmanschap uit. Dit doet u ook het wijden van diakens en wanneer u een pastorale zending verleent aan pastorale werkers.

Mgr. Van de Hout, u wordt nu bisschop van een bisdom waar in de laatste pakweg dertig jaar naar verhouding veel priesters afkomstig uit het eigen bisdom zijn gewijd. Dit is onmiskenbaar een teken van de innerlijke geestelijke kracht van het bisdom. Een teken daarvan is ook dat het percentage kerkbezoekers hier hoger ligt dan in de andere bisdommen. Wij bidden dat u als nieuwe stuurman van het bisdom Groningen Leeuwarden veel mannen tot priester en ook diaken mag wijden en dat u velen in dit bisdom in hun geloof mag sterken door hun de hoop in Christus mee te geven als het veilige en vaste anker van hun ziel. Amen.

WIJDINGSRITUEEL

OFFERANDE

SLOTTOESPRAAK MGR. VAN DEN HOUT

SAMEN BOUWEN AAN DE KERK VAN HET NOORDEN

De laatste jaren heb ik wel eens gedacht - als ik het bisdom Den Bosch introk in het kader van benoemingen en de schaarste aan priesters zag - laat de bisschop mij hier maar pastoor benoemen. Ik merkte iets van de sfeer, van de hartelijkheid van de mensen, en zag wel een uitdaging om met bijvoorbeeld de kinderen in de catechese aan de slag te gaan. Er is zoveel te doen.

De laatste jaren heb ik ook wel eens gedacht – als ik weer naar huis reed, in de Bommelerwaard, een Gelders gedeelte van het bisdom 's-Hertogenbosch – ik wil toch nog ooit naar Brabant terug, naar de zandgronden en de dennenbossen. Beide verlangens komen niet uit. Ik ga niet naar het Zuiden, maar naar het Noorden. En ik kom niet lager, maar hoger in de kerkelijke hiërarchie terecht.

U bent misschien benieuwd naar het antwoord op de vraag waar het in de komende jaren in ons bisdom naar toe gaat. Ik heb diezelfde nieuwsgierigheid. Het antwoord weet ik nog niet, al zeggen sommige journalisten: 'daar hebt u best al over nagedacht'. Jawel, ik weet hoe ik zelf in elkaar zit, ik weet wat ik gedaan heb in het bisdom Den Bosch. Maar er zijn drie perspectieven: er is het algemeen kerkelijk beleid, het bisdom heeft zijn eigen geschiedenis/verwachtingen én ik breng mijzelf als persoon mee. Hoe die perspectieven zich precies mengen, zullen we samen ontdekken.

Ik denk dat ik wel dit alvast over mezelf kan zeggen: geloof en Kerk horen bij elkaar. Niet: 'geloof ja, Kerk nee'. Adagium van Cyprianus: cui ecclesia non est mater, ei Deus non est pater is mij dierbaar. Mijn geloof heb ik van de Kerk ontvangen. De Kerk, dat zijn mijn ouders, parochie, school, seminarie, kerkleiders en medegelovigen.

Verder heb ik de overtuiging dat wij elkaar in de situatie van krimp geduld moeten hebben met elkaar. Krimpen is moeilijker dan groeien, en de neiging bestaat dat pastores en parochianen elkaar verwijten maken. Laten we ook geen overspannen verwachtingen koesteren naar elkaar, maar geduld hebben met elkaar. Elkaar niet overvragen. Laten we proberen te doen wat de Kerk van ons vraagt en wat de mensen redelijkerwijs van ons mogen verwachten. Er zullen in onze parochies dingen verloren gaan.

Maar we moeten niet alleen denken vanuit 'wat we nu nog hebben' en dan angstvallig proberen het vast te houden. Er zullen altijd weer nieuwe

initiatieven mogelijk zijn. De Geest waait waar Hij wil.

Graag wil ik een woord van dank richten aan mijn familie aanwezig vanuit Diessen en omgeving. Een bijzonder woord van dank geldt kardinaal Eijk die zich bereid toonde de wijding te verrichten samen met mgr. De Korte en mgr. Mutsaerts. Zij vertegenwoordigen het bisdom Den Bosch, samen met een hele schare van priesters met wie ik altijd graag contact had.

Ik zal mijn aandacht gaan verleggen naar de priesters, diakens en pastoraal werkers van het bisdom Groningen-Leeuwarden. Ik hoop dat ik u spoedig zal kennen en dat we samen gaan bouwen aan de Kerk van het Noorden.

RECEPTIE IN DE MARTINIKERK

Een bisschop voert een eigen wapen met een wapenspreuk. Het bisschopswapen staat onder meer afgebeeld op de bisschopszetel in de kathedraal. Voor mgr. Van den Hout ontwierp heraldisch atelier Piet Bultsma een bisschopswapen dat gekenmerkt wordt door een anker, een levensboom en twee bekere.

Centraal in het schild staat het anker dat aan de bovenzijde uitloopt in een boom. De boom is een verwijzing naar de familienaam van mgr. Van den Hout en naar het gemeentewapen van 's-Hertogenbosch. Het anker als symbool van de hoop verwijst naar de wapenspreuk 'in exilio spes' ('in de ballingschap is er hoop') en geeft met de boom aan dat uit de hoop nieuw leven voortkomt. De boom staat volgens Jeremia (hoofdstuk 17, vers 8) ook voor de man die op de Heer vertrouwt.

De gouden beker met de blauwe achtergrond komt voor in het wapen van de voormalige gemeente Diessen, de plaats waar Van den Hout is opgegroeid. De beker stelt de aarde voor, waarin vóór de winter gezaaid was en waarin dus de welvaart van

het volgende jaar opgeslagen zat. De gouden beker wordt herhaald in het rood aan de andere zijde van de boom. Deze symboliseert de eucharistie en verwijst eveneens naar de woorden van psalm 116,12-13: "Hoe kan ik mijn dank betuigen voor al wat de Heer mij gaf. De beker des heils zal ik nemen, aanroepen de naam van de Heer."

Het is een goede gewoonte dat de bisschop zijn wapen samenvoegt met het wapen van zijn bisdom. Het wapenschild van mgr. Van den Hout is op het midden geplaatst van het bisdomwapen. Een bisschop voert achter zijn wapen een gouden voordraagkruis en daar boven een groene priesterhoed met aan weerszijden van het schild zes groene kwasten. De wapenspreuk staat op een lint onder het wapen.

De blazoenering van het wapen luidt: "In groen een gouden kruis; een gedeeld hartschild van blauw en rood, over alles heen een anker, boven de ankerstok getopt met een boom en ter weerszijden een beker, alles van goud. Waardigheidsstevens: achter het schild een gouden Grieks met edelstenen versierd voordraagkruis met zwarte stok, overtopt door een priesterhoed met koorden waaraan ter weerszijden van het schild zes afhangende kwasten in drie rijen (1-2-3), alles groen. Wapenspreuk: IN EXILIO SPES in zwarte letters op een rood gevoerd wit lint."

8 JUNI NAAR AMELAND MET MEDEWERKERS BISDOM

noordlease
voor iedereen

noordlease
Trondheimweg 5
9723 TX Groningen

noordlease
(050) 547 02 00

Privélease.nl
Duidelijk, Noordlease

Colofon

6e jaargang

Nummer 3

Juli 2017

Redactie:

Ilona Lesscher,
Piet van der Schoof, Agda Wachter,
Marlies Bosch, Sipke Draisma
(eind- en hoofdredactie)

Fotografie:

Marlies Bosch
Stefan Mocian (coverfoto)

Redactieadres:

Bisdom Groningen-Leeuwarden
Ubbo Emmiussingel 79
9711 BG Groningen
telefoon: 050-4065888
redactie@bisdomgl.nl
www.bisdomgl.nl

Vormgeving:

Rizzo Schouten

Opmaak en advertentie-exploitatie:

Mediapalet BV, Nijehaske
Telefoon: 0513-745020

Druk:

Veldhuis Media, Raalte

Abonnement:

SPREEK! Is een uitgave van het
bisdom Groningen-Leeuwarden en
verschijnt vijf maal per jaar.

Jaarabonnement: € 15,00

Een abonnement kan elk gewenst
moment ingaan en wordt automatisch
verlengd.

Abonnementenadministratie:

v.bouwman@bisdomgl.nl
tel. 050-4065888

ISSN 2213-8560

Een bordje eten elke dag is voor heel veel kinderen niet vanzelfsprekend!

Missie Albanië: regelmatige hulp (via Don Henry Veldkamp).

Missie Cambodja: Opvang en scholing wees- en straatkinderen (Pater Johan Visser s.d.b.).

Missie Congo: Scholing straat- en weeskinderen en hulp diverse projecten v.d. armen (Pater Zwarthoed).

Missie India: scholing tribals (arme kinderen).

Missie India: Voor 300 euro per jaar kunt u een arme priesterstudent sponsoren.

Missie Indonesië: scholing arme kinderen project.

Ethiopië: water- en scholingsprojecten en evangelisatie (via pastoor Petros Berga vm. pastoor Edam).

Filippijnen: hulp armen via pt. Ab van Leeuwen svd.

En ... diverse kleine en grotere projecten via de Missie.

Gratis kwartaalfolder: - Al voor 5 euro helpt u een arm kind -

Info Stichting Missiewerk M.A.W.
Kantooradres: Waterhuizerweg 20, 9753 HR Haren/Groningen
Telefoon 050 534 04 52, ANBI-nummer 8061.81.291;
C.H. Kerstholt, projectcoördinator

Bank: NL 78 INGB 0005 7338 38
t.n.v. Stichting Missiewerk M.A.W.
Postbus 1180, 9701 BD Groningen

*Echt niet te bevatten!
Mogen wij u helpen bij het nadenken over het afscheid?*

Al vele jaren hebben wij ruime ervaring met traditionele begrafenissen

Wij helpen u graag bij het nadenken en het vormgeven van het afscheid, met raad en daad.

Een goede herinnering aan de uitvaart helpt mee het verlies te verwerken en het een plekje te geven. Vandaar dat wij er alles aan zullen doen om het geheel overeenkomstig uw wensen te laten verlopen.

Natuurlijk zijn hieraan ook kosten verbonden. Hiermee helpen wij u door deze bespreekbaar te maken zodat deze kosten niet uit de hand lopen. Met een lager budget kan natuurlijk een passend afscheid gerealiseerd worden.

Ook na de uitvaart kunnen wij u terzijde staan om allerlei zaken te regelen. Voor al deze zaken heeft u steeds met één dezelfde persoon te maken die u hierbij helpt, hij of zij zal er voor zorgen dat alles op een persoonlijke manier wordt afgehandeld.

Persoonlijk en eerlijkheid, daar staan wij voor. Zo ook met verzekeringen. Met bijna elke verzekeringspolis kunnen wij werken en ook daar zijn we altijd heel transparant in zodat u weet hoe het zit.

Wilt u bij leven alles zelf al regelen, wij komen kosteloos bij u langs voor hulp en informatie.

Wij zijn dag en nacht bereikbaar
050-5255980

**UITVAARTZORG
BOERHAVELAAN**
Stad en Ommeland
BOERHAVELAAN 19, 9728 LG GRONINGEN
050 - 52 55 980
WWW.UITVAART-GRONINGEN.NL

PRIESTER OF DIAKEN WORDEN VANUIT JE BEROEP!

Priester- en diakenopleiding Bovendonk

Informatie over deze deeltijdopleiding:
T 0165 504277
E info@pdob.nl
I www.pdob.nl

Hofstraat 8 · 4741 AK Hoeven

Uw gift is welkom op IBAN
NL 93 ING B 0002 5806 80
t.n.v. Stichting PDOB te Breda

RAAD

DE ADMINISTRatieve DIENSTVERLENERS

Op basis van een scherp geprijsd abonnement kunt u, als parochie, bij RAAD terecht voor alle administratieve en financieel-zakelijk aangelegenheden.

RAAD JOURE
S.T. Landman,
Westermarwei 1
8501 RA Joure
tel. (0513) 419 439
s.landman@planet.nl
www.raadjoure.nl

**Bestel online op:
www.kerkkaars.nl**

**Bekijk ons compleet assortiment
kwaliteitskaarsen op www.kerkkaars.nl.
Wij leveren direct uit voorraad
binnen 24 uur bij u thuis!**

**Meer dan
15.000 exemplaren
verkocht!**

**Verkrijgbaar via
www.adveniat.nl
of de boekhandel**